

**INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PIASECZNIE ZA OKRES
OD 1 STYCZNIA 2019 ROKU DO 31 GRUDNIA 2019 ROKU**

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Piasecznie za 2019 rok.

1. Bank Spółdzielczy w Piasecznie z siedzibą w Piasecznie przy ul. Kościuszki 23 jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057537. Bank prowadzi działalność na podstawie statutu i udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.
3. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem samodzielnym. Bank posiada jednostki operacyjne (odziały i filie), które nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.
4. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności w następnych okresach po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.
5. W 2019 roku nie wystąpiło połączenie z inną jednostką.
6. Bank stosuje zasady rachunkowości zgodnie z Ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Stosowane w Banku zasady rachunkowości zostały ujęte w Zasadach Rachunkowości przyjętych uchwałą A/FK/232/2017 a zmienione Uchwałą nr A/FG/246/2019 z dnia 20.12.2019 r. Zarządu Banku Spółdzielczego w Piasecznie. Uchwała z roku 2019 nie zmieniała sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, zasad ujęcia, klasyfikacji i wyceny aktywów i zobowiązań Banku ani sposobu ujęcia i wyceny transakcji w rachunku zysków i strat. W zakresie rozwiązań, w których obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru, Bank przyjął następujące zasady:

1) Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych:

W kapitale własnym (kapitał z aktualizacji wyceny) ujmowane są skutki wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej zaklasyfikowanych przez Bank do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Instrumenty klasyfikowane do portfela, dla których została stwierdzona trwała utrata wartości, Bank przestaje wyceniać przez fundusz za aktualizacji wyceny, przenosząc skumulowaną stratę ujętą w kapitale z aktualizacji wyceny, do kosztów odpisów na rezerwy i aktualizacji wartości.

2) Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań.

Instrumenty finansowe - zaklasyfikowane do aktywów finansowych, wycenianych według wartości godziwej Bank ustala zgodnie z zasadą ceny rynkowej instrumentu na podstawie notowań na aktywnym rynku regulowanym. W przypadku braku ceny na rynku regulowanym Bank ustala wartość rynkową w oparciu o szacunki wartości rynkowej. W przypadku, gdy nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej ujmowanych w bilansie aktywów i zobowiązań instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, instrumenty finansowe wycenia się w skorygowanej cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących i skutki wyceny zalicza odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych. Bank stosuje metodę ustalania wartości rozchodu aktywów finansowych w drodze szczególnej identyfikacji cen.

Aktywa przejęte za długi oraz nieruchomości inwestycyjne Bank wycenia wg wartości godziwej określonej na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego. Przy wycenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Bank stosuje liniową metodę amortyzacji według stawek podatkowych.

3) Zasady rachunkowości zabezpieczeń.

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

4) Zasady spisywania należności:

Bank odpisuje należności stanowiące ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „stracone” w ciężar utworzonej na nie rezerwy i przenosi do ewidencji pozabilansowej do czasu jej umorzenia, przedawnienia lub spłaty w przypadku gdy ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „straconych” przez okres co najmniej roku i utworzona na nią rezerwa celowa jest równa kwocie należności pozostającej do spłaty. Bank dokonuje przeniesienia należności do ewidencji pozabilansowej wraz z odpowiadającą jej rezerwą na podstawie decyzji Zarządu.

7. W okresie sprawozdawczym nie zastosowano istotnych zmian w zasadach rachunkowości mających wpływ na sprawozdanie finansowe.
8. W stosunku do sprawozdania finansowego za okres 01.01.2018 – 31.12.2018 zastosowano zmiany w zakresie prezentacji utworzonych i rozwiązanych rezerw celowych w rachunku zysków i strat. W sprawozdaniu wyłączono przeksięgowania pomiędzy kosztami i przychodami związane z klasyfikacją podatkową kosztów tworzenia rezerw i przychodów z tytułu ich rozwiązania. Ze względu na zapewnienie porównywalności danych sprawozdawczych przekształcono dane porównawcze za 2018 r. Prezentacja danych finansowych związanych z tym przekształceniem zawiera tabela pkt. 9.
9. W trakcie roku obrotowego Bank dokonał przeliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2017. Korekta wynikała ze zwiększenia w podstawie opodatkowania kosztów utworzonych rezerw celowych jako stanowiących koszty uzyskania przychodu oraz zmniejszenia przychodów z tytułu rozwiązania rezerw celowych, które uprzednio były zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Korekty te zostały dokonane w wyniku weryfikacji dokumentacji towarzyszącej pierwotniej kalkulacji podatku dochodowego za 2017, w wyniku której stwierdzono posiadanie przez Bank dokumentacji spełniającej kryteria zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów utworzonych rezerw celowych oraz stwierdzono błąd w kalkulacji kwoty przychodów podatkowych. W wyniku weryfikacji i przeliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2017 rok kwota należnego podatku dochodowego uległa zmniejszeniu o 516 598 zł. Bank złożył w dniu 9 sierpnia 2019 roku do Urzędu Skarbowego korektę deklaracji CIT-8 wraz z pismem wyjaśniającym i wnioskiem o zaliczenie powstałej nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych. Bank uznaje kwotę 516 598 jako kwotę istotną i w związku z tym zaliczył korektę do błędów lat poprzednich korygując kapitał własny Banku na początek okresu poprzez ujęcie w pozycji „korekty błędów podstawowych” drugostronnie rozliczając ją poprzez inne aktywa w związku z powstaniem nadpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. W sprawozdaniu finansowym Banku za 2019 r. została ujęta korekta podatku dochodowego za 2017 r., której skutki zostały ujęte w korekcie błędu podstawowego i zaprezentowane jako zysk z lat ubiegłych.

Zmiany w prezentacji danych finansowych za 2018 rok				dane w zł
POZ.	Bilans Aktywa	Dane finansowe za 2018 r.	Korekta prezentacyjna danych	Dane porównawcze po zmianach
XV.	Inne aktywa	2 243 173,12	297 164,00	2 540 337,12
	1. Przejęte aktywa - do zbycia	0,00	0,00	0,00
	2. Pozostałe	2 243 173,12	297 164,00	2 540 337,12
	Aktywa Razem	807 663 849,33	297 164,00	807 961 013,33
POZ.	Bilans Pasywa	Dane finansowe za 2018 r.	Korekta prezentacyjna danych	Dane porównawcze po zmianach
VIII.	Fundusze specjalne i inne zobowiązania	2 556 098,54	-219 434,00	2 336 664,54
XVI.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	516 598,00	516 598,00
	Pasywa Razem	807 663 849,33	297 164,00	807 961 013,33
POZ.	Rachunek Zysków i Start	Dane finansowe za 2018 r.	Korekta prezentacyjna danych	Dane porównawcze po zmianach
XV.	Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	24 496 591,58	397 738,00	24 098 853,58
	1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	20 403 334,50	397 738,00	20 005 596,50
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	4 093 257,08		4 093 257,08
XVI.	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	13 185 107,66	397 738,00	12 787 369,66
	1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerwy na ogólne ryzyko bankowe	13 185 107,66	397 738,00	12 787 369,66
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00	0,00
XVII.	Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XVI-XV)	-11 311 483,92		-11 311 483,92
	Rachunek przepływów pieniężnych	Dane finansowe za 2018 r.	Korekta prezentacyjna danych	Dane porównawcze po zmianach
	15. Zmiana stanu innych zobowiązań	-4 771 113,35	219 434,00	-4 990 547,35
	18. Inne korekty	5 085 184,75	-219 434,00	5 304 618,75
III.	Przepływ z działalności operacyjnej	4 870 360,52		4 870 360,52
Poz.	Zestawienie zmian w kapitale własnym	31.12.2018	Korekta prezentacyjna danych	Przekształcone dane za 2018
I.	Kapitał własny na początek okresu (BO)	58 805 227,81	58 805 227,81	58 805 227,81
	-korekty błędów podstawowych		516 598,00	516 598,00
II.	Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach	58 805 227,81	516 598,00	59 321 825,81
	6. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	4 243 978,40		4 243 978,40
	-korekty błędów podstawowych	0,00	516 598,00	516 598,00
	6.2.Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	4 243 978,40	516 598,00	4 760 576,40
	6.4.Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	516 598,00	516 598,00
	6.9.Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	516 598,00	516 598,00
	7. Wynik netto	4 059 924,49	4 059 924,49	4 059 924,49
III.	Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	63 059 099,59	516 598,00	63 575 697,59

10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły w Banku znaczące zdarzenia, które miałyby wpływ na dane prezentowane w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.
11. W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w tym sprawozdaniu finansowym.
12. Wynagrodzenie firmy audytorskiej PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SP. K z tytułu obowiązkowego badania sprawozdania finansowego za rok 2019, wyniosło 47 000,00 zł + VAT. Bank nie poniósł w 2019 i 2018 roku innych kosztów na rzecz podmiotu badającego sprawozdanie finansowe.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

Piaseczno 02.03.2020 r. 2-ca Prezesa Zarządu 2-ca Prezesa Zarządu 2-ca Prezesa Zarządu Zarząd Banku Spółdzielczego Piaseczno

Anna Skrok

Małgorzata Gurynow-Grzejska

Polanta Rożek

Kazimierz Grabczuk

II. Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Piasecznie za 2019 rok.

1. Informacja o spełnieniu przez Bank wymogów kapitałowych (adekwatność kapitałowa)

Bank posiada fundusze własne, które zostały wyliczone zgodnie z art. 128 Ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 z późn.zm.

Fundusze własne Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień 31.12.2018 r.

(dane w zł)

Wyszczególnienie:	Wartość na dzień 31.12.2019 r.	Wartość na dzień 31.12.2018 r.
Fundusze własne ogółem	76 331 942,00	73 784 338,00
Kapitał TIER I, w tym:	63 319 779,00	59 771 829,00
Kapitał podstawowy TIER I (CET1)	62 819 779,00	58 771 829,00
Kapitał zapasowy	47 738 219,00	45 696 219,00
Kapitał Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	14 000 000,00	12 000 000,00
Fundusz udziałowy (w pełni opłacone udziały)	740 800,00	837 600,00
Kapitał z aktualizacji wyceny	496 934,00	403 756,00
Wartości niematerialne i prawne	-154 409,00	-132 568,00
Korekty w kapitale podstawowym Tier 1 z tytułu filtrów ostrożnościowych (AVA)	-1 765,00	-33 178,00
Kapitał dodatkowy TIER I	500 000,00	1 000 000,00
Instrumenty kwalifikujące się jako kapitał Tier1 (obligacje z emisji własnych po amortyzacji)	500 000,00	1 000 000,00
Kapitał TIER II	13 012 163,00	14 012 509,00
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	9 047 090,00	10 076 664,00
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego wg metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem)	3 965 073,00	3 935 845,00
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko w tym:	462 598 661,00	491 919 248,00
z tytułu ryzyka kredytowego	397 989 961,00	422 358 098,00
z tytułu ryzyka walutowego	0,00	0
z tytułu ryzyka operacyjnego	64 608 700,00	69 561 150,00
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I (CET1)	13,58	11,95
<i>Norma nadzorcza (4,5% + wymóg połączonego bufora *)</i>	<i>10,00</i>	<i>9,375</i>
Współczynnik kapitału TIER I	13,69	12,15
<i>Norma nadzorcza (6% + wymóg połączonego bufora *)</i>	<i>11,50</i>	<i>10,875</i>
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	16,50	15,00
<i>Norma nadzorcza (8% + wymóg połączonego bufora *).</i>	<i>13,5</i>	<i>12,875</i>

*Na wymóg połączonego bufora składają się: bufor zabezpieczający 2,50% w 2019 (1,875% do 31.12.2019), bufor antycykliczny 0%, bufor ryzyka systemowego 3% (obowiązujący od 1.01.2018).

Podstawowe współczynniki kapitałowe PS Banku, tj.: łączny współczynnik kapitałowy (TCR) oraz współczynnik kapitału Tier 1 (T1) – utrzymują się na poziomach wypełniających normy nadzorcze. Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (kapitał regulacyjny) wynosiła 37 007 893,00 natomiast łącznie oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występującego w działalności Banku (kapitał wewnętrzny) wynosiła 37 011 887,00 zł.

Bank wylicza kapitał regulacyjny według obowiązujących zasad:

- dla ryzyka kredytowego - metodą standardową
- dla ryzyka walutowego - metodą podstawową
- dla ryzyka operacyjnego – metodą wskaźnika podstawowego.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny na uznane przez Bank istotne rodzaje ryzyka zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami wyznaczania wymogów kapitałowych oraz szacowania kapitału wewnętrznego. Oszacowana kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych przez Bank istotnych ryzyk występujących w działalności przedstawia się następująco:

Wymogi kapitałowe na poszczególne ryzyka wg stanu na dzień 31.12.2019 r. i 31.12.2018 r.

(dane w złotych)

Wyszczególnienie	Wymogi kapitałowe		Wewnętrzna ocena kapitału		Łączny wymóg kapitałowy	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ryzyko kredytowe	31 839 197,00	33 788 648,00		1 154 342,00	31 839 197,00	34 942 990,00
Ryzyko walutowe						
Ryzyko operacyjne	5 168 696,00	5 564 892,00			5 168 696,00	5 564 892,00
Ryzyko koncentracji						
Ryzyko inwestycji finansowych				100 707,00		100 707,00
Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym			3 994,00		3 994,00	
Ryzyko płynności						
Ryzyko kapitałowe						
Ryzyko braku zgodności						
Łączny wymóg kapitałowy	37 007 893,00	39 353 540,00	3 994,00	1 255 049,00	37 011 887,00	40 608 589,00

2. Dane o strukturze walutowej aktywów i pasywów wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

NALEŻNOŚCI	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR – równowartość w PLN		RAZEM	
I. Kasa, operacje z Bankiem centralnym	13 294 905,32	94,47%	351 230,28	2,50%	426 808,16	3,03%	14 072 943,76	100,00%
III. Należności od sektora finansowego	192 426 705,58	93,50%	3 815 512,70	1,85%	9 561 862,24	4,65%	205 804 080,52	100,00%
ZOBOWIĄZANIA	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR – równowartość w PLN		RAZEM	
III. IV. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego	762 327 698,07	97,45%	4 208 450,31	0,86%	9 954 794,88	1,69%	776 490 943,26	100,00%

Pozostałe aktywa i pasywa wyrażone są w walucie polskiej.

Dane o strukturze walutowej aktywów i pasywów wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

NALEŻNOŚCI	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR – równowartość w PLN		RAZEM	
I. Kasa, operacje z Bankiem centralnym	12 237 841,36	93,80%	272 852,71	2,09%	535 586,50	4,11%	13 046 280,57	100,00%
III. Należności od sektora finansowego	211 146 784,75	93,18%	4 710 135,84	2,08%	10 737 841,75	4,74%	226 594 762,34	100,00%
ZOBOWIĄZANIA	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR – równowartość w PLN		RAZEM	
III. IV. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego	697 081 116,74	97,74%	4 995 584,94	0,70%	11 151 383,72	1,56%	713 228 085,40	100,00%

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

- 1) Działalność Banku skupiona jest głównie na terenie województwa mazowieckiego. Bank ma zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na działalność na terenie całego kraju.
- 2) Struktura sektorowa/podmiotowa depozytów przedstawia się następująco:

(dane w zł)

Podział sektorowy i podmiotowy	Stan na 31.12.2019 r.	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na 31.12.2018 r.	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	0	0	0,00%	0	0	0,00%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	723 494,49		0,09%	1 083 746,02		0,15%
Przedsiębiorstwa spółdzielnie i spółki	118 379 529,89	76 853,16	15,25%	111 207 772,22	64 143,37	15,59%
Rolnicy indywidualni	50 192 209,94		6,46%	45 785 642,79		6,42%
Przedsiębiorcy indywidualni	54 544 243,51	12 074,89	7,02%	46 175 296,99	20 498,58	6,47%
Osoby prywatne	488 520 558,22	1 702 557,95	62,91%	462 456 696,42	1 715 238,38	64,84%
Instytucje niekomercyjne	18 698 420,21	25 638,08	2,41%	18 856 359,72	41 415,27	2,64%
Razem sektor niefinansowy	731 058 456,26	1 817 124,08	94,15%	685 565 514,16	1 841 295,60	96,12%
Podział sektorowy i podmiotowy	Stan na 31.12.2019 r.	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na 31.12.2018 r.	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Instytucje rządowe*	312 031,41		0,04%	250 248,00		0,04%
Instytucje samorządowe	45 120 455,59	356,9	5,81%	27 412 323,24	703,6	3,84%
Razem sektor budżetowy	45 432 487,00	356,9	5,85%	27 662 571,24	703,6	3,88%
SUMA OGÓŁEM	776 490 943,26	1 817 480,98	100,00%	713 228 085,40	1 841 999,20	100,00%

*Zobowiązanie do zapłaty kosztów związanych z BFG

4. Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem:

- 1) Bank jest zaangażowany głównie w podmioty działające na terenie województwa mazowieckiego.
- 2) Działalność kredytowa Banku skupia się na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw, osób prywatnych i rolników indywidualnych.
- 3) Dane z zakresu koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne podmioty przedstawia poniższa tabela:

(dane w zł)

Podział podmiotowy i sektorowy należności	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019	w tym odsetki	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	w tym odsetki	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem
W rachunku bieżącym	26 976 965,99	64 144,90	4,06%	34 737 598,74	68 013,77	5,11%
Terminowe	178 827 114,53	213 622,55	26,94%	191 857 163,60	149 441,66	28,24%
Sektor finansowy	205 804 080,52	277 767,45	31,01%	226 594 762,34	217 455,43	33,36%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00	0,00	0,00%			0,00%
Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	138 741 029,41	8 442 480,92	20,90%	150 433 952,51	6 492 357,15	22,15%
Rolnicy indywidualni	58 840 409,54	456 699,13	8,87%	67 422 198,96	2 049 564,12	9,93%
Przedsiębiorcy indywidualni	59 241 781,09	1 251 953,94	8,93%	62 101 082,52	1 532 233,79	9,14%
Osoby prywatne	150 923 976,06	1 330 548,68	22,74%	144 691 047,34	3 378 717,17	21,30%
Instytucje niekomercyjne	238 386,60	141,42	0,04%	276 824,37	30,47	0,04%
w tym rezerwy celowe, prowizje ESP	28 387 242,30		4,28%	31 860 783,40	0	4,69%

Podział podmiotowy i sektorowy należności (dane w zł)	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019	W tym odsetki	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	W tym odsetki	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem
Sektor niefinansowy	407 985 582,70	11 481 824,09	61,47%	424 925 105,70	13 452 902,70	62,56%
Instytucje rządowe	7 981,46	7 981,46	0,00%	11 514,63	11 514,63	0,00%
Instytucje samorządowe	49 925 243,60	59 866,44	7,52%	27 730 453,73	16 053,73	4,08%
w tym prowizje ESP	47 820,16		0,01%			
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	49 933 225,06	67 847,90	7,52%	27 741 968,36	27 568,36	4,08%
ŁĄCZNE NALEŻNOŚCI	663 722 888,28	11 827 439,44	100,00%	679 261 836,40	13 697 926,49	100,00%

- 4) Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów jest w Banku monitorowane zgodnie z art. 395 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), mówi, że Banki nie przyjmują na siebie ryzyka ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału. Bank przyjął limit wewnętrzny w wysokości 25% kapitału Tier 1. Na dzień 31.12.2018 i 31.12.2019 Bank nie posiadał zaangażowań przekraczających przyjęty limit wewnętrzny.

Za duże zaangażowanie Bank przyjmuje zaangażowanie wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10 % funduszy własnych, na dzień 31.12.2019 Bank posiadał dwie takie ekspozycje w kwotach 12.261.740,70 i 11.092.668,96 zł. Na dzień 31.12.2018 r. były to trzy zaangażowania w kwotach 11.359.895,97 zł, 11.126.010,84 zł i 8.567.986,52 zł.

- 5) W pozycji „Należności od sektora finansowego” Bank prezentuje zaangażowanie z tytułu lokat, środków na rachunkach w Banku BPS S.A w wysokości 133 997 190,93 zł., zaangażowanie z tytułu przynależności do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w wysokości 71 806 261,94 zł oraz środki na rachunku w biurze maklerskim w wysokości 627,65 zł.

W roku 2018 w pozycji „Należności od sektora finansowego” Bank prezentuje zaangażowanie z tytułu lokat, środków na rachunkach w Banku BPS S.A w wysokości 159 348 511,19 zł., zaangażowanie z tytułu przynależności do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w wysokości 67 245 349,55 zł oraz środki na rachunku w biurze maklerskim w wysokości 901,61 zł.

Zaangażowanie Banku z tytułu posiadanych instrumentów kapitałowych i dłużnych Banku BPS wynosiło w 2019 r. 17 011 510,59 zł (w 2018 r. 30 888 570,60 zł). Zaangażowanie wobec BPS S.A. jest wyłączone spod limitu koncentracji na podstawie Rozporządzenia MF z dnia 01.07.2016 w sprawie ekspozycji banków wyłączonych z limitów dużych ekspozycji.

- 6) W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje zaangażowania w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

- 7) Koncentrację zaangażowania w wartości bilansowej brutto według branż na dzień 31.12.2019 r. oraz 31.12.2018 r. przedstawia tabela poniżej:

(dane w zł)

Nazwa grupy	2019		2018	
	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	65 724 289,06	12,32%	75 066 482,36	17,40%
Przetwórstwo przemysłowe	22 716 307,12	4,26%	27 440 678,38	6,36%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2 317 795,59	0,43%	2 499 090,90	0,58%
Budownictwo	72 880 244,95	13,66%	68 404 112,58	15,85%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	66 159 404,09	12,40%	59 515 788,42	13,79%
Transport i gospodarka magazynowa	7 804 450,63	1,46%	9 375 832,38	2,17%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11 264 666,84	2,11%	11 711 218,54	2,72%
Informacja i komunikacja	2 996 533,56	0,56%	3 157 568,28	0,73%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	95 913 642,39	17,98%	31 389 453,82	7,27%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	37 241 687,05	6,98%	40 835 772,38	9,46%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 733 572,35	0,51%	2 352 932,27	0,55%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 212 401,96	0,79%	3 616 353,54	0,84%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	125 120 339,92	23,45%	76 918 769,53	17,83%
Edukacja	453 680,35	0,09%	507 364,98	0,12%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 486 848,99	0,47%	2 812 803,13	0,65%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10 082 918,64	1,89%	11 348 541,85	2,63%
Pozostała działalność, usługowa	3 463 330,69	0,65%	4 541 284,33	1,05%
Łącznie	533 572 114,18	100,00%	431 494 047,67	100,00%

Koncentracja zaangażowania w poszczególne branże prezentowana w tabeli powyżej w 2019 r. obejmuje pozycje w kwotach brutto wraz z udzielonymi zobowiązaniami pozabilansowymi. Koncentracja obejmuje należności od sektora niefinansowego bez kredytów udzielonych osobom prywatnym w wysokości 159.333.656,60 zł oraz należności od sektora budżetowego z tytułu należnych dopłat do kredytów w wysokości 7.981,46 zł. Uwzględnione w zaangażowaniu branż zaangażowanie z tytułu dłużnych papierów wartościowych, z tytułu akcji i udziałów wynosiło 169.891.577,57 zł. Uwzględnione w koncentracji branżowej udzielone zobowiązania pozabilansowe wynosiły 36.461.075.23 zł.

Koncentracja zaangażowania w branże nie uwzględnia pomniejszeń z tytułu rezerw i odpisów dla sektora niefinansowego w wysokości 20.232.611,14 zł oraz odpisu z tytułu utraty wartości dłużnych papierów wartościowych w wysokości 5.913.841,30 zł.

Wartość zaangażowania za 2018 r. obejmuje: należności od sektora niefinansowego (bez kredytów udzielonych osobom prywatnym w wysokości 155 813 556,25), należności od sektora budżetowego pomniejszone o należne dopłaty do odsetek: 11.514,63 zł, zaangażowanie z tytułu dłużnych papierów wartościowych, akcji i udziałów w wysokości 76.977.796,40 zł, oraz zobowiązania pozabilansowe w kwocie 27.330.799,01 zł.

Koncentracja zaangażowania za 2018 r. nie uwzględnia pomniejszeń z tytułu utworzonych rezerw i odpisów w wysokości 19.220.940,17 zł oraz odpisu z tytułu utraty wartości dłużnych papierów wartościowych w wysokości 2 186 730,00 zł.

5. Inne informacje

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie według wartości bilansowej.

(dane w zł)

Podmiot	31.12.2019		31.12.2018	
	Kwota	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem	Kwota	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem
Sektor finansowy	205 804 080,52	31,01%	226 377 306,92	34,11%
W tym należności normalne w tym:	205 804 080,52	31,01%	226 377 306,92	34,11%
Lokaty	178 827 114,53	26,94%	191 857 163,60	28,91%
Sektor niefinansowy w tym	407 985 582,70	61,47%	424 925 105,70	64,02%
Kredyty w sytuacji normalnej	344 233 094,43	51,86%	348 763 332,33	52,55%
Kredyty nieregularne (pod obserwacją)	18 413 782,37	2,77%	17 019 699,77	2,56%
Poniżej standardu	2 149 581,44	0,32%	7 330 086,59	1,10%
Wątpliwe	3 501 438,78	0,53%	12 251 950,94	1,85%
Stracone	39 687 685,68	5,98%	39 560 036,07	5,96%
Sektor budżetowy – w tym:	49 933 225,06	7,52%	27 741 968,36	4,18%
Kredyty w sytuacji normalnej	49 933 225,06	7,52%	27 741 968,36	4,18%
Należności ogółem	663 722 888,28	100,00%	679 044 380,98	100,00%

5.2. Bank na dzień 31.12.2019 roku posiadał ekspozycje kredytowe, od których nie naliczał odsetek.

Na dzień 31.12.2019 roku Bank posiadał ekspozycje kredytowe na łączną kwotę zadłużenia 22 040 119,03 zł w stosunku do 13 klientów, dla których na podstawie decyzji Zarządu o zawieszeniu naliczania odsetek, Bank nie naliczał odsetek. Podstawą do podjęcia decyzji była upadłość podmiotów, śmierć dłużnika oraz wieloletnia i nieskuteczna egzekucja.

5.3. Klasyfikacja aktywów finansowych, w tym dłużnych papierów wartościowych wg § 30 ust.1 rozporządzenia o rachunkowości banków na dzień 31.12.2019 r. i 31.12.2018 r.

(dane w zł)

Klasyfikacja dłużnych papierów wartościowych do poszczególnych portfeli	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa, obligacje komunalne	0	21 884 935,00
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa	49 938 987,42	10 029 510,66
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje korporacyjne	7 295 193,65	2 040 180,00
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje komunalne	14 915 121,14	9 907 270,14
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z ograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – banków	81 081 977,06	22 134 951,60
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności razem	153 231 279,27	44 111 912,40

Rodzaj Emitenta	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
Banki – obligacje BPS S.A.	8 090 988,09	22 134 951,60
Obligacje Skarbu Państwa	49 938 987,42	30 184 510,66
Bony pieniężne NBP	72 990 988,97	
Obligacje komunalne instytucji samorządowych	14 915 121,14	11 637 205,14
Obligacje korporacyjne	7 295 193,65	2 040 180,00
Dłużne papiery wartościowe razem	153 231 279,27	65 996 847,40

W posiadanym przez Bank portfelu obligacjach Banku BPS S.A. są obligacje podporządkowane w wartości bilansowej na dzień 31.12.2019 r. - 6 061 348 zł.

Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansów dostępne do sprzedaży.

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018
Akcje Banku - BPS S.A.	8 920 522,50	8 753 619,00
Akcje Banku - SGB S.A.	40 600,00	40 600,00
Udziały w Spółdzielni SOZ	20 000,00	20 000,00
Udziały w Spółdzielni Mieszkaniowej Ursus	300,00	300
Certyfikaty Inwestycyjne Zamknięte TFI BPS	1 765 334,50	1 415 066,72
- w tym wartość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości	3 727 111,30	3 567 856,83
Jednostki uczestnictwa Funduszy TFI BPS	0,00	9 878 113,36
Łącznie	10 746 757,00	20 107 699,08

5.4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej.

Na dzień bilansowy akcje i udziały, o ograniczonej zbywalności, nie notowane na giełdzie oraz w regulowanym obrocie pozagiełdowym, zaliczone do portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, zostały wycenione według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:

6.1. wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018;

6.2. wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018;

6.3. wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018;

6.4. wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018;

6.5. wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018.

7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- 7.1 wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – nie wystąpiły w roku 2019 i 2018.
- 7.2 wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018;
- 7.3 różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą Bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności - nie wystąpiły w roku 2019 i 2018.
8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:
- 8.1 Wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym. - obligacje skarbu państwa – w kwocie 49 938 987,42 zł.
- 8.2 Wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym – akcje i obligacje Banku - BPS S.A., bony pieniężne NBP, obligacje komunalne instytucji samorządowych, obligacje korporacyjne, certyfikaty inwestycyjne, w łącznej wartości - 114 018 748,85 zł.
- 8.3 Wartość papierów wartościowych z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujących się w obrocie na rynku regulowanym – obligacje Skarbu Państwa w kwocie 49 938 987,42 zł.
- 8.4 Wartość papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością – udziały w spółdzielni mieszkaniowej oraz Spółdzielni Ochrony Zrzeszenia o łącznej wartości 20 300,00 zł.
- 8.5 Wartość rynkowa instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie – nie wystąpiły w roku 2019 i 2018.
9. W roku 2019 roku jak również w roku 2018 Bank nie zawierał umów, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego.
10. Bank na dzień 31.12.2019 r. i odpowiednio 31.12.2018 r. nie posiadał udziałów i akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.
11. Bank na dzień 31.12.2019 r. i odpowiednio 31.12.2018 r. nie posiadał udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które przeznaczył do sprzedaży.
12. W 2019 roku jak również w roku 2018 Bank nie dokonał przekwalifikowania składników aktywów finansowych.
13. W 2019 roku jak również w roku 2018 w Banku nie wystąpiło przeklasyfikowanie składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.
14. W roku 2019 i 2018 r nie wystąpiło przeniesienie praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu.
15. W roku 2019 oraz 2018 Bank nie dokonał zastawu na mieniu banku, które stanowiło zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.
16. Bank nie posiadał w roku 2019 i 2018 r instrumentów finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.
17. Bank nie ma wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.
18. W roku 2019 i w 2018 roku nie występują należności od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.
19. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz o należności z funduszu rozliczeniowego i funduszu rekompensat od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych.
20. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz zobowiązań od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, zobowiązań wobec funduszu rozliczeniowego, zobowiązań wobec funduszu rekompensat.
21. W roku 2019 jak również w roku 2018 w Banku nie wystąpiły należności od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.
22. W Banku w roku 2019 jak również w roku 2018 nie wystąpiły zobowiązania od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.

23. W roku 2019 jak również w roku 2018 nie wystąpiły zobowiązania od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.

24. Bank w 2019 roku jak również w roku 2018 nie posiadał oddziałów zagranicznych.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:

25.1 Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych

(dane w zł)

Nazwa wartości niematerialnych i prawnych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
1	2	3	4	5
Prawa majątkowe – licencje	1 399 838,51	147 192,13	0,00	1 547 030,64
Razem	1 399 838,51	147 192,13	0,00	1 547 030,64

Umorzenie – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:

Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja za rok	Inne zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
7	8	9	10	11
1 267 270,62	125 350,46	0	0	1 392 621,08
Razem	125 350,46	0	0	1 392 621,08

Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych

Stan na początek roku obrotowego (netto)	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
132 567,89	154 409,56

25.2 Bank nie posiada w ewidencji obcych wartości niematerialnych i prawnych o których mowa art. 3 ust. 4 ustawy.

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej brutto					
	Rzeczowe aktywa trwałe	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
	1	2	3	4	5
1.	Pozostałe aktywa trwałe	33 147 431,80	366 814,54	759 335,03	32 754 911,31
2	Nieruchomości inwestycyjne	3 864 200,00	1 514 667,00	1 415 967,00	3 962 900,00
	Razem	37 011 631,80	1 881 481,54	2 175 302,03	36 717 811,31

26.1 Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych

(dane w zł)

Umorzenie – amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych					
	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
	Razem umorzenia	12 997 527,73	1 092 362,08	612 469,67	13 477 420,14

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej netto			
Treść	Aktywa trwałe	Nieruchomości inwestycyjne	RAZEM
Stan na początek roku obrotowego (netto)	20 024 029,66	3 990 074,41	24 014 104,07
Stan na koniec roku obrotowego 2019 (netto)	19 268 996,89	3 971 394,28	23 240 391,17

26.2 Bank nie używa obcych środków trwałych o których mowa w art.3 ust.4 ustawy.

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku

(dane w zł)

Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Aktualizacja wartości	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
1	2	3	4	5	6
Nieruchomości przejęte za długi -nieruchomości	0,00		807 600,00	0,00	807 600,00

28. Bank nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów.

(dane w zł)

Tytuły	Koniec roku obrotowego	Początek roku obrotowego
1. Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	2 571 329,27	2 805 594,90
a) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 431 126,00	2 687 382,00
b) Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	140 203,27	118 212,90
w tym: licencje	96 521,65	94 847,99
w tym ubezpieczenia samochodów	11 875,05	10 910,92
pozostałe	31 806,57	12 453,99
2. Koszty i przychody rozliczone w czasie w tym	160 093,45	224 168,27
a) Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	6 744,66	16 494,59
- w tym koszty transakcji kartami	4 809,26	6 800,00
- w tym koszty opłata za energię		1 500,00
- w tym łączna teleinformatyczne		3 936,00
- w tym pozostałe	1 935,40	4 258,59
b) Przychody przyszłych okresów w tym:	153 348,79	207 673,68
napłacone odsetki od kredytów	8 162,12	17 623,73
provizje od kredytów rozliczana liniowo	124 254,65	176 573,95
provizje od niewypłaconych kredytów	20 932,02	13 476,00

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu

Dane o strukturze własności kapitału podstawowego.

(dane w zł)

Nazwa grupy udziałowców	Liczba udziałowców, Członków Banku	Liczba udziałów	Wartość nominalna udziału	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem
Osoby fizyczne	481	875	800	700 000,00
Osoby prawne	6	127	800	101 600,00
Ogółem	487	1 002	800	801 600,00

Na koniec roku obrotowego 487 członków Banku posiadało w pełni opłacone udziały. Dwóch członków banku posiadała udziały, których wartość przekroczyła 5% funduszu udziałowego, jednak wartość udziałów nie wpływa na liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu.

(dane w zł)

Fundusz udziałowy (dane w zł)	31.12.2019	31.12.2018
Stan funduszu udziałowego	801 600,00	899 200,00
Nieopłacone udziały	54 289,18	55 745,90

31. Udziały Banku nie są uprzywilejowane.

32. Bank nie posiada akcji własnych w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

33. Bank nie przeznaczył środków z nadwyżki bilansowej za rok 2018 na wypłatę dywidendy i nie planuje wypłaty dywidendy za rok 2019.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Treść	Wartość zobowiązania w zł	Oprocentowanie	Terminy wymagalności
1.	Obligacje podporządkowane (emisja obligacji własnych 21.06.2010 r)	5 000 000,00	WIBOR 6M+marża 3% na dzień 31.12.2019 r. tj.4,79%	25.06.2020 r.
2.	Obligacje podporządkowane (emisja obligacji własnych 18.07.2014 r.)	10 000 000,00	WIBOR 6M+marża 3% na dzień 31.12.2019 r. tj.4,79%	18.07.2024 r.

35. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego w tym:	17 121 862,30	7 999 759,28	2 581 164,03	6 457 495,17	16 082 962,38	16 082 962,38
w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji poniżej standardu	25 514,52	195 857,70	152 200,20	0,00	69 172,02	69 172,02
w sytuacji wątpliwej	509 389,92	310 922,49	511 008,80	0,00	309 303,61	309 303,61
w sytuacji straconej	16 586 957,86	7 492 979,09	1 917 955,03	6 457 495,17	15 704 486,75	15 704 486,75
OGÓŁEM	17 121 862,30	7 999 759,28	2 581 164,03	6 457 495,17	16 082 962,38	16 082 962,38

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania:

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Rezerwy na:					
nagrody jubileuszowe	1 413 381,42	346 332,01	247 900,00		1 511 813,43
odprawy emerytalne, rentowe	525 776,20	72 420,15	21 300,00	20 900,00	555 996,35
rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	10 231,84	0,00		10 231,84	0,00
Rezerwa TSUE		154 233,00	4 253,10	0,00	149 979,90
Rezerwa na ryzyko ogólne	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00
OGÓŁEM	6 949 389,46	572 985,16	273 453,10	31 131,84	7 217 789,68

Rezerwy na zwrot kosztów dla klientów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich (TSUE)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej „TSUE”) w dniu 11 września 2019 roku wydał wyrok w sprawie C- 83/18 z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożonym przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Bank nie był stroną postępowania przed TSUE. W wyroku TSUE dokonał wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE, stwierdzając, że należy go interpretować w ten sposób, iż prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. W ocenie TSUE określenia „koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy” nie należy odnosić do rodzaju kosztów (możliwości ich powiązania z czasem trwania umowy) bądź daty ich wymagalności, a jedynie do sposobu obliczenia obniżki. Trybunał nie wypowiedział się jednak odnośnie do metody obliczania zwrotu kosztów i ta kwestia została pozostawiona sądom krajowym. Treść orzeczenia TSUE będzie miała wpływ na orzecznictwo sądów krajowych w sprawach dotyczących zwrotu prowizji.

W wyniku analizy skutków orzeczenia TSUE Bank dokonał szacunku możliwych wypłat, które mogą wydarzyć się w przyszłości a dotyczą portfela kredytów konsumenckich i hipotecznych spłaconych przed terminem. Bank dokonał oszacowania prawdopodobnych kosztów wypłat z tytułu przyszłych reklamacji klientów dotyczących zwrotu prowizji z tytułu dokonanych w przeszłości wcześniejszych spłat (dotyczy kredytów spłaconych przed 11.09.2019 r.). Zostały one ujęte w saldzie rezerw w kwocie 154 233,00 w pozycji sprawozdania finansowego "rezerwy", drugostronnie obciążając pozostałe koszty operacyjne (nota „Pozostałe przychody i koszty operacyjne”). Bank nie ujął skutku wpływu przyszłych zwrotów na wartość wyceny według zamortyzowanego kosztu należności z tytułu kredytów i pożyczek ze względu na oszacowaną jego nieistotną wartość.

Na wartość rezerw na zwrot kosztów dla klientów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich i hipotecznych wpływa wskaźnik wcześniejszych spłat kredytów, szacowana liczba przyszłych reklamacji klientów w zakresie zwrotu kosztów dla kredytów przedpłaconych przed datą bilansową oraz średnia wartość szacowanej kwoty zwrotu.

Ze względu na krótki okres danych historycznych, powyższe szacunki obciążone są istotną niepewnością w zakresie liczby oczekiwanych reklamacji klientów oraz wskaźnika zwrotów w przyszłości, w szczególności portfela hipotecznego.

Obecnie (dla kredytów spłacanych po 11.09.2019 r.) zwroty te dokonywane są na bieżąco.

Na dzień 31.12.2019 nie toczyły się przeciwko Bankowi żadne postępowania sądowe dotyczące zwrotu prowizji w przypadku przedterminowej spłaty kredytu.

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących wartość z wyłączeniem rezerw celowych według aktywów:

(dane w zł)

Rodzaj aktywów	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Stan na koniec roku obrotowego
Odpis na dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności-obligacje korporacyjne	2 186 730,00	0,00	0,00	2 186 730,00
Odpisy na pozostałe papiery wartościowe – certyfikaty inwestycyjne w portfelu dostępnych do sprzedaży	3 567 856,83	254 371,89	95 117,42	3 727 111,30
Łącznie	5 754 586,83	254 371,89	95 117,42	5 913 841,30

(dane w zł)

T R E Ś Ć	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisanie w ciężar odpisów	Stan odpisów na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom odpisów
Odpisy aktualizujące należności odsetkowe od sektora niefinansowego w tym:	10 157 264,29	5 478 241,56	1 741 194,04	5 885 610,30	8 008 701,51	8 008 701,51
w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji poniżej standardu	130,41	12 224,85	10 520,81	0,00	1 834,45	1 834,45
w sytuacji wątpliwej	29 811,30	37 110,52	55 991,83	0,00	10 929,99	10 929,99
w sytuacji straconej	10 127 322,58	5 428 906,19	1 674 681,40	5 885 610,30	7 995 937,07	7 995 937,07
OGÓŁEM	10 157 264,29	5 478 241,56	1 741 194,04	5 885 610,30	8 008 701,51	8 008 701,51

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń:

(dane w zł)

Poz.	Pozycje pozabilansowe	31.12.2019	31.12.2018
I.	Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	53 011 703,02	40 444 943,78
	1. Zobowiązania udzielone:	41 011 703,02	30 444 943,78
	a) finansowe	37 553 215,73	25 730 348,64
	w tym: z tyt. otwartych linii kredytowych w rachunku bieżącym sektora niefinansowego	6 483 444,71	5 673 376,07
	w tym: zobowiązania do udzielenia kredytu sektora niefinansowego	20 728 783,26	12 690 372,57
	w tym: z tyt. otwartych linii kredytowych w rachunku bieżącym sektora budżetowego	5 000 000,00	
	w tym: zobowiązania do wypłaty kredytu w sektorze budżetowym	5 340 987,76	7 366 600,00
	b) gwarancyjne	3 458 487,29	4 714 595,14
	2. Zobowiązania otrzymane:	12 000 000,00	10 000 000,00
	a) finansowe- limit dopuszczalnego debetu w rachunku w BPS S.A.	12 000 000,00	10 000 000,00
	b) gwarancyjne	0,00	0,00
II.	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna / sprzedaży	0,00	0,00
III.	Pozostałe	506 970 539,85	518 011 930,75

Kwota 37 553 215,73 zł dotyczy przyznanych niewykorzystanych kredytów przez osoby prawne, osoby fizyczne, jednostki nie posiadające osobowości prawnej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Uruchomienie w/w kredytów jest określone stosownymi warunkami w zawartych umowach.

Pozostałe pozycje pozabilansowe w kwocie 506 970 539,85 zł dotyczą przyjętych zabezpieczeń do udzielonych kredytów oraz spisanych kredytów w ciężar rezerw do ewidencji pozabilansowej. Przyjęte zabezpieczenia to głównie hipoteki na nieruchomościach, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia i pozostałe zabezpieczenia.

38.1 Wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym.

Bank udzielił 25 gwarancji, w tym: 4 przedsiębiorcom na kwotę 970 838,99 zł oraz 9 spółkom na kwotę 2 487 648,30 zł (w tym na kwotę 150 000,00 zł na zabezpieczenie kredytu w innym banku). Celem udzielonych gwarancji jest zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu.

38.2 W roku 2019 jak również w roku 2018 Bank nie udzielał emitentom papierów wartościowych gwarancji i poręczeń.**38.3 Kontrakty opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych Banku – nie występują.****38.4 Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych – nie dotyczy.**

- 38.5 W bilansie Banku nie występują aktywa, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań strony trzeciej.
- 38.6 Transakcje z przyrzeczeniem odkupu nie ujęte w bilansie - nie występują.
- 38.7 Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych, podano w punkcie 38.1.
- 38.8 Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne - nie występują.
39. Informacje o stosowanych przez Bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym - nie dotyczy.
40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość terminu i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych - nie wystąpiły.
41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:

41.1 Bank nie prowadził w 2019 roku jak również w roku 2018 działalności maklerskiej.

41.2 Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych 2018 i 2019 roku

(dane w zł)

Lp.	Nazwa	2019 r.	2018 r.
1	Wartości niematerialne i prawne	125 350,46	117 788,91
2	Pozostałe środki trwałe	1 092 362,08	1 189 336,71
	RAZEM	1 217 712,54	1 307 125,62

41.3 Bank wycenia aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w wartości godziwej. Nabyte w roku 2019 certyfikaty inwestycyjne w cenie nabycia 681 646,00 Bank wycenił wg wartości godziwej a skutki wyceny w kwocie 119 931,00 zł odniósł na fundusz z aktualizacji wyceny. W przypadku pozostałych certyfikatów inwestycyjnych, w cenie nabycia 4 690 868,80, które Bank utrzymał w aktywach w 2019 roku, Bank dokonał odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w kwocie 254 371,89 zł poprzez rachunek zysków i strat a dla zbytych certyfikatów inwestycyjnych rozwiązał odpis aktualizujących w kwocie 95 117,42 zł.

W 2018 r. utworzono odpisy aktualizujące w wysokości 1 906 527,08 zł. dla certyfikatów inwestycyjnych ze stwierdzoną utratą wartości, które to certyfikaty Bank nabył w kwocie 4 982 923,55 zł. Dla certyfikatów inwestycyjnych bank stwierdził trwałą utratą wartości i wycenił przez rachunek zysków i strat.

W celu oszacowania poziomu odpisów aktualizujących Bank przeprowadził dla tych pozycji testy utraty wartości.

Bank wycenia akcje Banku zrzeszającego w wartości godziwej. Ze względu na brak możliwości ustalenia wiarygodnej wartości godziwej Bank wycenił akcje w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących. Dla wyceny akcji Banku Zrzeszającego nie stwierdzono przesłanek utraty wartości.

41.4 W 2019 roku jak również w 2018 roku nie wystąpiły przychody z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

41.5 W 2019 roku jak również w 2018 roku w Banku nie wstąpiły operacje sprzedaży aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona.

41.6 W roku 2019 oraz w 2018 r. nie wystąpiły straty i zyski nadzwyczajne.

41.7 Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek

(dane w zł)

Tytuł odpisu:	Sposób dokonania odpisu:		
	w ciężar utworzonych rezerw i odpisów	w ciężar kosztów operacji finansowych	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych
Spisanie należności kredytowych do ewidencji pozabilansowej bez umorzenia	7 459 620,70	0,00	0,00
Spisanie należności kredytowych z jednoczesnym umorzeniem	4 862 829,37	0,00	0,00
Spisane pozostałe należności z jednoczesnym umorzeniem.	20 655,40		
Razem	12 343 105,47	0,00	0,00

Informację o rodzajach utworzonych rezerw oraz odpisów aktualizacyjnych podano w punkcie 35 i 37 informacji dodatkowej.

W 2019 roku Bank umorzył należności (kredytowe i pozostałe) łącznie w kwocie 4 883 484,77 ze względu na brak możliwości dochodzenia roszczeń w drodze egzekucji.

W roku 2018 Bank umorzył należności w kwocie 142 168,84 ze względu na brak możliwości dochodzenia roszczeń w drodze egzekucji.

41.8 Bank nie otrzymał w roku 2019 r. i odpowiednio w 2018 r. przychodów z tytułu dywidend.

41.9 Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych i prawnych oraz planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy

(dane w zł)

Nakłady na:	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane na następny rok obrotowy
1. Wartości niematerialne i prawne	147 192,13	200 000,00
2. Środki trwałe	249 434,41	500 000,00
Razem	396 626,54	700 000,00

41.10 Proponowany podział zysku netto za rok 2019 oraz wyniku z lat ubiegłych

(dane w zł)

Wyszczególnienie	1) Zysk netto za 2019 rok
	Kwota
Fundusz zasobowy	2 233 402,00
Fundusz ogólnego ryzyka	2 000 000,00
Dywidenda	0,00
Fundusz Społeczno-Kulturalny i Nagród	5 010,29
Razem	4 238 412,29

(dane w zł)

Wyszczególnienie	2) Wynik z lat ubiegłych
	Kwota
Fundusz zasobowy	516 598,00
Fundusz ogólnego ryzyka	0,00
Dywidenda	0,00
Fundusz Społeczno-Kulturalny i Nagród	0,00
Razem	516 598,00

41.11 Bank w roku 2019 i odpowiednio w roku 2018 nie poniósł kosztów z tytułu działalności zaniechanej.

41.12. Bank do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, zyski ze sprzedaży i wyceny nieruchomości inwestycyjnych i aktywów przejętych za długi, zyski ze sprzedaży środków trwałych oraz przychody z tytułu najmu nieruchomości. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty utworzenia rezerwy na zwroty kosztów dla klientów z tytułu dokonanych przedterminowych spłat kredytów konsumenckich i hipotecznych, straty ze sprzedaży/likwidacji środków trwałych, koszty wyceny nieruchomości inwestycyjnych.

42. Informacja o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczonego podatku dochodowy:

(dane w zł)

Treść	Stan na koniec 2018 (dane sprawozdawcze zatwierdzone)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - odniesiona na wynik finansowy	1 499 539,00	666 440,00	884 141,00	1 281 838,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	930,00	79 779,00	57 922,00	22 787,00
Rezerwa	1 500 469,00	746 219,00	942 063,00	1 304 625,00
Treść	Stan na koniec 2018 (dane sprawozdawcze zatwierdzone)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 687 382,00	228 492,00	484 748	2 431 126,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena aktywów finansowych	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktywa	2 687 382,00	228 492,00	484 748,00	2 431 126,00

Rozliczenie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

(dane w zł)

Treść	Rezerwy z tytułu podatku odroczonego podatku dochodowego odniesione na:		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odniesione na:	
	Wynik finansowy	Kapitał własny	Wynik finansowy	Kapitał własny
Rozliczenie w 2018 r.	45 615,00	930,00	219 989,00	
Rozliczenie w 2019 r.	217 701,00	22 787,00	256 256,00	

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy za 2019 rok wynosił: 1 738 445,00,00 zł, w tym:

- a) część bieżąca – 1 699 890,00
- b) część odroczone – 38 555,00

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1 Stan zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów pracownikom Banku, członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej:

dane w zł

dalej w Z

Podmiot	Wartość kredytów ogółem	Wartość kredytów z terminem spłaty	Wartość kredytów z terminem spłaty	Warunki oprocentowania
		do 3 lat	powyżej 3 lat	od-do
31.12.2019 r.				
Pracownicy	7 280 901,47	183 247,79	7 097 653,68	2,99% - 10,00%
Zarząd	280 059,85	8 000,00	272 059,85	2,14% - 3,30%
Rada Nadzorcza	55 515,00	19 400,00	36 115,00	5,15% - 10,00%
Łącznie	7 616 476,32	210 647,79	7 405 828,53	2,14% - 10,00%
31.12.2018 r.				
Pracownicy	7 131 955,06	1 197 262,14	5 934 692,92	2,99% - 10,00%
Zarząd	255 855,82	172 261,47	83 594,35	2,14% - 3,30%
Rada Nadzorcza	71 468,92	49 636,00	21 832,92	5,15% - 10,00%
Łącznie	7 459 279,80	1 419 159,61	6 040 120,19	2,14% - 10,00%

43.2 Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu

(dane w zł)

Rok	Rada Nadzorcza	Zarząd
2018	321 900,00	1 068 356,00
2019	349 200,00	1.045.711,68

43.3 Przeciętne zatrudnienie w etatach na koniec roku 2019 wniosło 141,29 etatów, a w roku 2018 r. wyniosło 140 etatów.

43.4 W okresie sprawozdawczym Bank poniósł koszty tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników w wysokości 397 852,16 w tym:

- z tytułu nagród jubileuszowych 346 332,01,00 zł
- z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych 51 520,15zł

Bank tworzy koszty rezerw na świadczenia pracownicze na podstawie wyceny sporządzonej metoda aktuarialną.

43.5 Bank sfinansował w 2019 roku w ciężar kosztów Pracowniczy Program Emerytalny w wysokości 196.452,47 zł, natomiast w roku 2018 wydał na ten cel kwotę 204 277,54 złotych.

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami

44.1 należności (kredyty) i zobowiązania (depozyty) podmiotów powiązanych z Bankiem kapitałowo lub organizacyjnie:

(dane w zł)

Lp.	Należności		Zobowiązania				
	Kredyty	(w %)	Depozyty	(w %)	Udzielone zobowiązania finansowe	(w %)	
31.12.2019 r.							
1.	3 127 958,27	0,66%	bieżące	1 848 989,59	0,44%	757 618,59	2,02%
2.	x	x	terminowe	4 017 077,31	1,15%	x	x
31.12.2018 r.							
1.	2 910 041,20	0,68%	bieżące	926 796,95	0,32%	64 724,20	0,21%
2.	x	x	terminowe	2 879 896,13	0,23%	x	x

Dane z zakresu transakcji Banku z Bankiem BPS S.A. (traktując go jako podmiot powiązany) przedstawione zostały w notach 4 oraz 5.

44.2 Główne pozycje przychodów i kosztów:

Pozycje kosztów i przychodów związane są z udzielonymi kredytami i przyjętymi depozytami podmiotów powiązanych z Bankiem tj. członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku (zgodnie z art. 79 p.b.) stanowią nieistotną wartość zarówno kosztów jak i przychodów odsetkowych.

44.3 Udzielone zobowiązania, w tym nieodwołane zaprezentowano w tabeli w pkt 44.1

45. W roku 2019 jak również w 2018 roku nie wystąpiły istotne transakcje ze stronami powiązаныmi oraz członkami Zarządu, Rady Nadzorczej lub osobami tzw. „bliskimi” osób będących członkami organu zarządzającego, nadzorującego lub jednostkę kontrolowaną na warunkach innych niż rynkowe. W zasadach polityki kredytowej Bank nie stosuje odmiennych warunków kredytowania w stosunku do podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem z podziałem na kategorie ryzyka:

Bank dokłada staranności aby skutecznie zarządzać ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, w celu uzyskania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności. Celem funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem jest stałe ograniczanie ryzyka, ochrona zasobów, systemów oraz procesów jak również zabezpieczanie się przed ewentualnymi skutkami ryzyka. Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem. W celu sprawnego i efektywnego zarządzania ryzykiem w Banku określona została odpowiednia struktura i organizacja dostosowana do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka. Struktura organizacyjna zapewnia rozdzielanie funkcji pomiaru, monitorowania oraz kontroli

ryzyka od działalności operacyjnej. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy.

Zarządzanie ryzykiem jest procesem zorganizowanego i usystematyzowanego działania. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami jest dostosowany do ich specyfiki. Obejmuje etapy: identyfikacji ryzyka, pomiaru ryzyka, kontroli ryzyka oraz monitorowania i raportowania ryzyka. Bank w celu identyfikacji ryzyka i stworzenia możliwości wczesnego podejmowania działań w celu jego ograniczenia określa wskaźniki wczesnego ostrzegania oraz limity wewnętrzne, które są dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku oraz akceptowalnego przez Bank poziomu ryzyka. Ponadto w celu dodatkowego zabezpieczenia ryzyka przekroczenie limitu skutkuje naliczeniem wewnętrznego wymogu kapitałowego.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku jest osiągnięcie poziomu wyniku finansowego zapewniającego finansowanie bieżącej działalności Banku oraz jego rozwoju, przy założeniu, że utrzymane będą współczynniki kapitałowe (łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier 1) na rekomendowanym przepisami przez regulatorów poziomie, a źródła przychodów/wyniku z działalności poza bankowej nie będą miały istotnego wpływu na osiąganie planowanego wyniku finansowego.

Ryzyko rynkowe

W ramach ryzyka rynkowego za istotne uznaje się ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie negatywnego i nieoczekiwanego wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych. Zarządzanie ryzykiem walutowym ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na wyniki finansowe Banku. Zarządzanie odbywa się poprzez kształtowanie otwartych pozycji walutowych przy zachowaniu obowiązujących limitów.

W zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej celem strategicznym jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał poprzez utrzymanie odpowiedniej relacji pomiędzy przychodami i kosztami odsetkowymi wynikającymi ze zmian stóp procentowych w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów. Zarządzanie polega na kształtowaniu struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Ograniczanie ryzyka odbywa się poprzez system limitów wewnętrznych.

Ryzyko kredytowe.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy realizowaniu ekonomicznych celów działalności Banku.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie:

- 1) odpowiedniej struktury aktywów, aby umożliwiła rozwój Banku poprzez minimalną absorpcję kapitału, a jednocześnie cechowała się wysoką dochodowością oraz
- 2) stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Funkcja identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka jest oddzielona od procesu sprzedaży (pozyskiwania klientów).

Ocena ryzyka kredytowego przeprowadzana na poziomie pojedynczej transakcji (zarówno na etapie udzielania kredytu jak i monitorowania jego spłaty) realizowana jest w oparciu o metodyki i procedury dostosowane do obsługiwanych segmentów klientów oraz oferowanych produktów kredytowych, a także uwzględnia wymogi nadzorcze wynikające m.in. z Rekomendacji S i T.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest również na poziomie portfelowym. Uwzględnia ona ryzyko koncentracji związane z zaangażowaniem wobec pojedynczego podmiotu / grupy podmiotów powiązanych jak i portfele kredytowe (i inwestycyjne) istotne w działalności banku lub wskazane przez regulacje nadzorcze. W Banku funkcjonuje system limitów, służący ograniczaniu ryzyka koncentracji. W pomiarze wykorzystywany jest wystandaryzowany zestaw wskaźników obejmujących poszczególne portfele kredytowe jak i łączny portfel kredytowy, pozwalający na określenie ekspozycji Banku na ryzyko. Ponadto przeprowadzane są testy warunków skrajnych pozwalające na określenie skali ryzyka w przypadku zaistnienia warunków skrajnie niekorzystnych. Metody identyfikowania i pomiaru ryzyka kredytowego są dostosowane do profilu, skali i złożoności działalności, a także uwzględniają wymogi i zalecenia Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Metody te są poddawane systematycznym przeglądom i weryfikacji. Ostatni przegląd wykonano w I kwartale 2019 r.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności (i finansowania) jest zapewnienie stałej zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio i długoterminowej, poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów przy jednoczesnym przestrzeganiu wymogów określonych przez nadzorcę oraz optymalnym zarządzaniu nadwyżkami środków finansowych.

Zarządzanie odbywa się w sposób uwzględniający charakter prowadzonej działalności, a także potrzeby, które mogą się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniu klientów. Zarządzanie ryzykiem ma charakter całościowy – obejmuje równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi, odbywa się z uwzględnieniem właściwego podziału obowiązków, w szczególności rozdzieleniem stanowisk uczestniczących w działaniach operacyjnych od odpowiedzialnych za pomiar, monitorowanie i kontrolę ryzyka oraz uwzględnia ograniczanie ryzyka m.in. poprzez system limitów wewnętrznych.

Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Bank identyfikuje zagrożenia związane z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz dla tworzenia nowych i modyfikacji już istniejących produktów, procesów i systemów. Efektywna identyfikacja ryzyka operacyjnego, uwzględniająca zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne, pozwala na przeprowadzenie poprawnej oceny ryzyka.

Ocena ryzyka dokonywana jest z wykorzystaniem różnych narzędzi, tj. kart oceny ryzyka, mapy ryzyka czy kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) co pozwala na odpowiednie określenie profilu i dostosowanie mechanizmów zarządzania tym ryzykiem.

Ryzyko operacyjne jest na bieżąco monitorowane oraz objęte jest wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej umożliwiającej ocenę narażenia na ryzyko operacyjne oraz skuteczne zarządzanie tym ryzykiem.

Działania Banku związane z redukcją ryzyka operacyjnego są ukierunkowane na działania zapobiegawcze

47.1 Obciążenia ryzykiem stopy procentowej aktywów finansowych, zobowiązań finansowych w 2019 r. prezentuje zestawienie struktury aktywów i pasywów pracujących oraz luka niedopasowania terminów przeszacowania.

Struktura aktywów i pasywów pracujących

(dane w zł)

Treść	Aktywa	Udział %	Pasywa	Udział %	Luka
wg stopy stałej	184 475 579,73	23,58%	33 760 852,72	6,94%	150 714 727,01
wg stopy zmiennej opartej o stopy RPP	127 174 469,98	16,26%	19 175 003,89	3,94%	107 999 466,09
wg stopy zmiennej rynkowej	288 841 726,94	36,93%	52 113 778,21	10,73%	236 727 948,73
wg stopy zmiennej zarządzanej przez Bank	181 696 257,16	23,23%	381 086 029,52	78,39%	-199 389 772,36
Łącznie	782 188 033,81	100,00%	486 135 664,34	100,00%	296 052 369,47

(dane w zł)

p.	wyszczególnienie	SUMA	termin przeszacowania							pozycje niewrażliwe
			<= 1D	(2D:7D]	(7D:1M]	(1M:3M]	(3M:6M]	(6M:12M]	> 12M	
1.	Aktywa oprocentowane	782 188 033,81	221 244 090,69	98 000 000,00	391 602 711,43	8 076 231,69	45 265 000,00	8 000 000,00	10 000 000,00	
1)	o stopie stałej - lokaty międzybankowe	101 475 579,73	16 716 039,73	25 000 000,00	48 000 000,00	3 759 540,00	0,00	8 000 000,00	0,00	0,00
2)	o stopie stałej - papiery wartościowe	83 000 000,00	0,00	73 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00	0,00
3)	o stopie zmiennej - kredyty, rachunki (redyskonto weksli)	10 998 309,20	0,00	0,00	10 998 309,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4)	o stopie zmiennej - kredyty (stopa referencyjna)	2 842 623,62	0,00	0,00	2 842 623,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5)	o stopie zmiennej - kredyty (lombard)	113 333 537,16	0,00	0,00	113 333 537,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6)	o stopie stało-zmiennej - rachunki (WIBID)	71 731 181,53	71 731 181,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7)	o stopie stało-zmiennej - papiery wartościowe (WIB)	70 025 000,00	0,00	0,00	22 000 000,00	2 760 000,00	45 265 000,00	0,00	0,00	0,00
8)	o stopie stało-zmiennej - kredyty (WIBOR)	147 085 545,41	132 796 869,43	0,00	12 731 984,29	1 556 691,69	0,00	0,00	0,00	0,00
9)	o stopie zmiennej - rachunki (stopa innych banków)	19 005 897,15	0,00	0,00	19 005 897,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10)	o stopie zarządzanej przez Bank - kredyty	162 690 360,01	0,00	0,00	162 690 360,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.	aktywa niewrażliwe	88 017 852,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	88 017 852,19
1.2.	aktywa wrażliwe skumulowane	0,00	782 188 033,81	560 943 943,12	462 943 943,12	71 341 231,69	63 265 000,00	18 000 000,00	10 000 000,00	0,00
2.	Pasywa oprocentowane	486 135 664,34	37 237 845,27	1 045 467,18	417 331 117,49	18 597 034,40	9 526 288,43	0,00	2 397 911,57	0,00
1)	o stopie stałej - depozyty	33 760 852,72	124 067,06	1 045 467,18	7 070 084,08	18 597 034,40	4 526 288,43	0,00	2 397 911,57	0,00
2)	o stopie zmiennej - depozyty (redyskonto weksli)	18 663 938,28	0,00	0,00	18 663 938,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3)	o stopie zmiennej - depozyty (lombard)	511 065,61	0,00	0,00	511 065,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4)	o stopie stało-zmiennej - depozyty (WIBID)	37 113 778,21	37 113 778,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5)	o stopie stało-zmiennej - obligacje (WIBOR)	15 000 000,00	0,00	0,00	10 000 000,00	0,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00
6)	o stopie zarządzanej przez Bank - depozyty	381 086 029,52	0,00	0,00	381 086 029,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7)	pasywa niewrażliwe	384 070 221,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	384 070 221,66
8)	pasywa wrażliwe skumulowane	0,00	486 135 664,34	448 897 819,07	447 852 351,89	30 521 234,40	11 924 200,00	2 397 911,57	2 397 911,57	0,00
3.	Luka netto (aktywa-pasywa)	296 052 369,47	184 006 245,42	96 954 532,82	-25 728 406,06	-10 520 802,71	35 738 711,57	8 000 000,00	7 602 088,43	-
4.	Luka skumulowana od tytułu	0,00	296 052 369,47	112 046 124,05	15 091 591,23	40 819 997,29	51 340 800,00	15 602 088,43	7 602 088,43	-

47.2 Informacja na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumy wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, które są podstawą kalkulacji wymogu kapitałowego (art. 128 ustawy Prawo bankowe).

Najistotniejszym ryzykiem w Banku jest ryzyko kredytowe. Wynika ono głównie z niskiej jakości portfela kredytowego, tj. nieprawidłowo obsługiwanych ekspozycji kredytowych. Na ryzyko kredytowe ma również wpływ koncentracja, wynikająca zarówno ze znacznego zaangażowania się finansowego w jeden, jak i grupę powiązanych klientów. Ryzyko kredytowe materializuje się poprzez absorpcję kapitału oraz tworzenie rezerw celowych na ekspozycje znajdujące się w sytuacji zagrożone.

wskaźniki ryzyka dla portfela kredytowego	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
1. wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w kredytach ogółem (w wartościach nominalnych)	12,42%	15,75%
2. udział kredytów w aktywach netto	54,55%	58,15%
3. udział aktywów o wadze ryzyka do 50% (włącznie) w aktywach ogółem (udział ekspozycji z tytułu pozycji bilansowych oraz pozabilansowych o wagach ryzyka nie wyższych niż 50% w łącznej kwocie ekspozycji przed zastosowaniem wag ryzyka)	50,15%	43,57%
4. wskaźnik jakości kredytów (relacja kredytów brutto z rozpoznaną utratą wartości do kredytów brutto ogółem)	14,39%	18,01%
5. wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi powiększonymi o odpis aktualizujący na odsetki zagrożone (relacja rezerw celowych i odpisów na należności kredytowe brutto do kredytów z rozpoznaną utratą wartości wg wartości bilansowej brutto)	34,70%	31,57%
6. wskaźnik jakości aktywów (kredyty i inne należności z rozpoznaną utratą wartości w wartości nominalnej, należności z rozpoznaną utratą wartości oraz przeterminowane instrumenty dłużne pomniejszone o korekty wartości z tytułu rezerw celowych i odpisów oraz rezerwę na ryzyko ogólne / aktywa ogółem wg wartości bilansowej)	3,43%	5,20%

Bank stosuje metodę standardową do wyliczenia wymogów kapitałowych. Tabela poniżej prezentuje wyliczenie wymogów kapitałowych za 2019 rok dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych łącznie z podziałem na rodzaje ekspozycji.

(dane w zł)				
Wyszczególnienie ekspozycji	Wartość bilansowa ekspozycji	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymogi kapitałowe z tyt. ryzyka kredytowego
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	126 397 653,39	126 397 653,39		0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	75 181 352,50	70 010 858,62	14 002 171,72	14 002 171,72
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	7 981,46	7 981,46	7 981,46	7 981,46
Ekspozycje wobec instytucji	204 573 452,51	204 573 452,51	2 108 251,36	2 108 251,36
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	29 005 820,05	24 108 199,16	24 108 199,16	23 447 101,38
Ekspozycje detaliczne	258 268 801,64	249 604 548,75	187 203 411,56	169 438 324,17
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	113 132 937,47	110 428 109,85	72 326 628,85	63 352 602,26
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	55 499 942,75	55 499 942,75	76 434 199,06	76 434 199,06
Ekspozycje kapitałowe	15 042 470,59	15 042 470,59	15 042 470,59	15 042 470,59
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	1 924 588,97	1 924 588,97	2 325 377,47	2 325 377,47
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	300,00	300,00	450,00	450,00
Inne pozycje	42 257 286,11	42 257 286,11	31 831 031,34	31 831 031,34
Ekspozycje łącznie	921 292 587,44	899 855 392,16	425 390 172,57	397 989 960,81

47.3 W roku 2019 i odpowiednio w 2018 Bank nie posiadał zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

48. Analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych wg wartości bilansowej w podziale na aktywa finansowe bez utraty wartości i z utratą wartości.

Wyszczególnienie (dane w zł)	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
1. Należności bez utraty wartości	sektor finansowy	sektor finansowy
Nieprzeterminowane	205 804 080,52	226 594 762,34
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	0,00	0,00
Przeterminowane > 1 roku	0,00	0,00
Łącznie należności bez utraty wartości	205 804 080,52	226 594 762,34
2. Należności z utratą wartości		
Nieprzeterminowane	0,00	0,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	0,00	0,00
Przeterminowane > 1 roku	0,00	0,00
Łącznie należności z utratą wartości	0	0
Należności łącznie	205 804 080,52	226 594 762,34
1. Należności bez utraty wartości	sektor niefinansowy	sektor niefinansowy
Nieprzeterminowane	354 025 771,83	347 690 329,63
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	4 285 525,12	7 691 092,98
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	4 125 551,39	9 880 871,32
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	209 347,28	520 516,18
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	370,2	4,4
Przeterminowane > 1 roku	310,98	217,59
Łącznie należności bez utraty wartości	362 646 876,80	365 783 032,10
2. Należności z utratą wartości		
Nieprzeterminowane	5 290 389,46	9 395 964,77
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	91 871,33	69 607,75
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	117 505,48	2 356 953,22
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	1 069 558,31	10 252 898,98
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	3 197 027,45	12 075 808,04
Przeterminowane > 1 roku	35 572 353,87	24 990 840,84
Łącznie należności z utratą wartości	45 338 705,90	59 142 073,60
Należności łącznie	407 985 582,70	424 925 105,70
1. Należności bez utraty wartości	sektor instytucji rząd i samorząd	sektor instytucji rząd i samorząd
Nieprzeterminowane	49 933 225,06	27 741 968,36
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	0,00	0,00
Przeterminowane > 1 roku	0,00	0,00
Łącznie należności bez utraty wartości	49 933 225,06	27 741 968,36
2. Należności z utratą wartości		
Nieprzeterminowane	0	0
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	0,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	0,00	0,00
Przeterminowane > 1 roku	0,00	0,00
Łącznie należności z utratą wartości	0	0,00
Należności łącznie	49 933 225,06	27 741 968,36

49. W roku 2019 i 2018 Bank nie był stroną umów nieuwzględnionych w bilansie, które miałyby wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku.
50. Bank nie prowadzi działalności powierniczej.
51. Bank nie posiada wierzytelności i papierów wartościowych objętych sekurytyzacją.

W 2019 Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

Bank przeprowadził pakietową sprzedaż ekspozycji bilansowych i pozabilansowych 89 sztuk wierzytelności zaklasyfikowanych do kategorii ryzyka "stracone", powstałych w stosunku do osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej w kwocie 2 101 935,90 i klientów instytucjonalnych w kwocie 14 693 132,07 zł.

Z tytułu sprzedaży wierzytelności Bank wykazał przychód w kwocie 316 048,91 zł ujęty w pozostałych przychodach operacyjnych.

Bank nie utworzył rezerw na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności.

52. W wyniku sprzedaży wierzytelności zostały przeniesione wszystkie ryzyka i korzyści, w związku z powyższym Bank zaprzestał ujmowania tych wierzytelności w aktywach Banku. Bank nie otrzymał papierów wartościowych z tytułu powyższych transakcji. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

- 52.1 W rachunku przepływów pieniężnych Bank uwzględnił następujące środki pieniężne: środki pieniężne w kasach, środki na rachunkach bieżących i pomocniczych, rachunku rezerwy obowiązkowej oraz środki na lokatach jednodniowych. W tabeli poniżej zaprezentowano środki pieniężne na początek i koniec okresu ujęte w przepływach pieniężnych.

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Stan na początek okresu sprawozdawczego		Stan na koniec okresu sprawozdawczego	
	Wartość w zł	Struktura %	Wartość w zł	Struktura %
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	13 046 280,57	31,37%	14 072 943,76	28,50%
Należności od sektora finansowego bieżące	21 461 606,20	51,61%	19 026 572,32	38,53%
Środki na lokatach jednodniowych O/N	7 079 461,95	17,02%	16 278 051,23	32,97%
Razem	41 587 348,72	100,00%	49 377 567,31	100,00%

Pozycja „Kasa, środki w Banku Centralnym, należności od podmiotów finansowych” obejmuje gotówkę ujmowaną w wartości nominalnej oraz środki na rachunku bieżącym i lokaty w Banku Zrzeszającym wyceniane według zamortyzowanego kosztu, a w przypadku braku harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc też braku możliwości ustalenia efektywnej stopy procentowej, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej odsetki od tych środków.

52.2 Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową

W rachunku przepływów pieniężnych zastosowano następujące kryteria podziału działalności:

Działalność operacyjna - podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności nie zaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna – działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, aktywów finansowych oraz wszystkie związane z tym koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego. Do działalności inwestycyjnej Bank zalicza transakcje związane z nabywaniem/zbywaniem akcji, certyfikatów inwestycyjnych i jednostek uczestnictwa, nieruchomości inwestycyjnych oraz transakcje związane z nabywaniem i zbywaniem rzeczowych aktywów trwałych innych niż nieruchomości inwestycyjne oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Działalność finansowa - działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania łącznie ze związanymi z nimi kosztami, w tym zwiększających kapitał własny. Do działalności finansowej Bank zalicza transakcje emisji i wykupu obligacji własnej emisji oraz wypłacone koszty obsługi obligacji, zaciąganie i spłatę pożyczki podporządkowanej oraz odsetek od pożyczki, a także transakcje dotyczące funduszu Banku.

- 52.3 Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności.

W pozycji pozostałe korekty Bank wykazał skutki korekty wyniku finansowego netto za rok 2017 prezentowane w pozycji „błąd lat poprzednich” w kwocie 516 598 zł, bilansową zmianę stanu pozostałych aktywów w kwocie 336 857,78 zł, wzrost wartości wyceny nieruchomości inwestycyjnych oraz nieruchomości przejętych za długi (operacje

niepieniężne) w kwocie 182 608,95 zł jak również aktualizację wartości certyfikatów inwestycyjnych (operacje niepieniężne) łącznie w kwocie 274 289,86 zł.

- 52.4 Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych.

Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego”: Bank skorygował zmianę stanu o kwoty wynikające z rozliczenia wierzytelności ze zdarzeń niepieniężnych z przejęcia aktywów za długi (kwota 772 357,72 zł) oraz zasądzenia nieruchomości na rzecz Banku wykazywanych w nieruchomościach inwestycyjnych łącznie w kwocie 1 350 000,33 zł.

W rachunku przepływu pieniężnych z działalności operacyjnej zmiana stanu należności od sektora finansowego jest skorygowana o wartość środków pieniężnych zgodnie z klasyfikacją wskazaną w nocie 52.1.

53. W roku 2019 jaki i w roku poprzednim nie nastąpiło połączenie Banku z żadnym podmiotem.

54. W roku 2019 i 2018 nie wystąpiły wspólne przedsięwzięcia, które nie podlegają konsolidacji.

55. Bank w roku 2019 i w roku 2018 nie prowadził rachunków papierów wartościowych dla Klientów.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym.

W 2019 roku jak również w roku 2018 nie wystąpiły.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W PIASECZNIE**

Piaseczno 02.03.2020 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego Piaseczno

Z-ca Prezesa Zarządu Z-ca Prezesa Zarządu
Anna Skrok Jolanta Bożek

Z-ca Prezesa Zarządu
Marzena Gurynow-Grzejek

PREZES ZARZĄDU
Kazimierz Grabczuk